

WERKEN AAN EEN VEILIGE GEMEENTE OM TE ONDERNEMEN

BELANGRIJK BELANG

BESTUURSDOSSIER

UNIZO-VORMING

Unie van Zelfstandige Ondernemers

Voorwoord

De ondernemer is de eerste verantwoordelijke voor een goed en preventief veiligheidsbeleid binnen zijn bedrijf, maar moet afrekenen met een moeilijke tegenstelling. Enerzijds wenst de zelfstandige ondernemer zijn producten voor de klant keurig te etaleren en zijn zaak zo open en toegankelijk mogelijk te houden. Anderzijds moet hij voldoende voorzorgsmaatregelen treffen om mensen met oneerlijke bedoelingen buiten te houden of ten minste hun pogingen behoorlijk te ontraden en af te remmen.

Een zelfstandige onderneming kan het mikpunt zijn van zowat elke vorm van criminaliteit - van kleine winkeldiefstal tot gewapende overval en ramkraken. Preventie en veiligheid is dus geen eenvoudige opgave.

UNIZO was altijd al bijzonder sterk begaan met de veiligheid van de zelfstandige ondernemingen. Deze problematiek raakt de zelfstandige immers als mens én als ondernemer, maar ook zijn gezin, zijn medewerkers, vaak ook zijn klanten en zijn omgeving. Acties van UNIZO leidden tot heel wat wettelijke en organisatorische verbeteringen bij het functioneren van het politie- en gerechtelijk apparaat, al blijft waakzaamheid geboden.

De zelfstandige ondernemer mag van de overheid verwachten dat zij al het nodige doet om de onveiligheid te bestrijden. In het politielandschap en bij de werking van het gerechtelijk apparaat zijn de laatste jaren heel wat zaken veranderd.

Met dit Bestuursdossier wil UNIZO, de Unie van Zelfstandige Ondernemers, u wegwijs maken doorheen de vernieuwde politiestructuur. Wij tonen u ook de mogelijkheden om als lokaal UNIZO-bestuur uw belangenbehartigende rol op het vlak van veiligheid goed in te vullen.

De in dit Bestuursdossier voorgestelde aanpak kan u hierbij begeleiden.

Wees er van overtuigd dat u, wat veiligheid betreft, veel zinvol werk kunt verrichten voor uw collega's-zelfstandige ondernemers. Waarvoor onze gemeente dank. Voor advies kunt u op onze medewerkers rekenen.

Kris Peeters, *gedelegeerd bestuurder*

Voorwoord	2
De zelfstandige ondernemer en het veiligheidsrisico	3
De hervormde politie	6
Een gemeenschapsgerichte politie	
Opdracht van de lokale politie	
Aansturing van de lokale politie	
De politieraad	
Het politiecollege	
Het lokaal veiligheidsplan	
De veiligheidsmonitor	
De zonale veiligheidsraad	
De veiligheids- en preventiecontracten	9
De Belgische prijs voor Criminaliteitspreventie	11
Ondernemers en buurtinformatienetwerken	14
Aanleiding	
Ontstaan	
Wat is een BIN?	
Enkele basiselementen	
Protocol	
Een evaluatie?	
Veiligheid en samenlevingsopbouw	14
Werkmodellen voor het UNIZO-bestuur	15
UNIZO-voorstellen voor meer veiligheid	17
UNIZO-regiosecretariaten	18
Interessante websites	19

De zelfstandige ondernemer en het veiligheidsrisico

Verhoogd risico

De zelfstandige onderneming loopt vandaag op het vlak van criminaliteit - helaas - een verhoogd risico in vergelijking tot de particuliere burger. Of het nu om een handelszaak gaat, om een KMO of een vrij beroep, er komt altijd een zekere kwetsbaarheid aan te pas. De onderneming is per definitie een 'open systeem', gericht op een comfortabele ontvangst van klanten maar ook van leveranciers, medewerkers en andere bezoekers. Dat betekent heel wat bewegingen en verrichtingen.

De soms ingewikkelde indeling van de zaak - met grote vitrines, klanten- en leveranciersingangen, rekken en dode hoeken - zorgt ervoor dat de verleiding vaak groter is dan het toezicht. Ook de procedures zijn niet altijd eenvoudig: de behandeling van goederen, van grondstoffen en voorraden (stockbeheer), de procedures bij levering aan klanten en het in ontvangst nemen van de leveringen, de procedures voor geldbeheer en het afmaken van de kassa's, ... Op al die punten vertoont de hele bedrijfsketen zwakke plekken. Daar kan allerlei misbruik of zelfs agressie uit voortvloeien.

In de drukte veroorzaakt door klanten én telefoons, van medewerkers én leveranciers die allen tegelijk aandacht opeisen, is het vaak moeilijk de noodzakelijke minimale aandacht en waakzaamheid op te brengen om mogelijke externe bedreigingen tijdig op te merken en weg te werken.

In de onderneming zijn omwille van de aard van de activiteiten niet alleen geld (kassa's), maar ook producten en heel wat 'uitrustingsgoederen' (materialen, computers, gereedschap, wagens,...) geconcentreerd. Ze kunnen ook mensen met oneerlijke bedoelingen aantrekken.

Wie de krant leest, weet van wanten. De media berichten elke dag uitvoerig over inbraken, diefstallen en ramkraken, plus het opduiken van vals geld, wisseltrucs en andere vormen van oplichting. Een verwittigd ondernemer is er twee waard. En voorkomen is beter dan genezen.

Een goede diefstalpreventie houdt in dat de zelfstandige ondernemer:

- zich bewust is van de specifieke risico's;
- eventueel een doorgedreven risico-analyse doorvoert;
- aan organisatorische, bouwkundige als technische en eventueel elektronische beveiliging doet.

Een goed preventiebeleid stopt niet bij een éénmalige oefening. Inbraakrisico's evolueren en de beveiliging volgt die evolutie op de voet. Sloten die twintig jaar geleden nog bij de tijd waren, voldoen vandaag al lang niet meer. Ramkraken kwamen tien jaar geleden nauwelijks voor, maar zijn vandaag schering en inslag. Voor die risico's bestaan er adequate oplossingen. Over zorgvuldig sleutelbeheer en kassaprocedures kan je afspraken maken. Maar als alles lange tijd goed gaat, verslapt de aandacht en ben je minder op je hoede. De verzekeringspolis 'inbraak' was tien jaar geleden misschien nog overbodig. Vijf jaar geleden sloot zowat iederéén wél zo'n polis af, maar vandaag moet je dat contract herbekijken. Want het assortiment, de specifieke risico's, het volume, en de inrichting van de zaak ondergingen tal van wijzigingen.

Als ondernemers hierin hun verantwoordelijkheid opnemen, zijn ze goed bezig. Niet alleen voor zichzelf, maar voor alle betrokkenen.

Maar er is méér. De stelling gaat niet meer op dat 'als ieder zijn eigen stoep veegt, de hele straat proper is'. Want veiligheidspreventie houdt heel wat méér in. Met andere woorden: de individuele ondernemer mag dan al perfect zijn verantwoordelijkheid opnemen voor de beveiliging van zijn zaak, in het huidige onveiligheidsklimaat kan hij daarom nog niet op beide oren slapen. Terecht verwacht hij van de tweede betrokken partij – de goed functionerende politiezorg – dat ook de overheid haar duit in het zakje doet en doeltreffende antwoorden formuleert op de bezorgdheid van de ondernemers.

Er is ook nog een derde betrokkene in het spel. Almaar meer ontstaat, in het kader van de gemeenschapsgerichte politiezorg, een nieuwe verhouding tussen politie en burgers. Uiterekend de burgers nemen binnen het kader van 'buurtinformatienetwerken' gezamenlijk hun verantwoordelijkheid op – noem het georganiseerde burgerschapszin – om samen met de politie voor een goed lokaal veiligheidsklimaat te zorgen. Dat is een modern antwoord op een maatschappij die aan geborgenheid heeft ingeboet door een teveel aan 'cocooning'. En heel vaak liggen zelfstandige ondernemers aan de grondslag van en blijven zij de drijvende kracht achter deze buurtinformatienetwerken.

Enkele cijfergegevens

Deze cijfers, afkomstig van de federale politie, illustreren de omvang en ernst van de problematiek. Bij interpretaties van cijfergegevens moeten we voorzichtig zijn. Er is vooreerst een gewijzigde registratie van cijfers sedert de politiehervorming, wat de vergelijkbaarheid bemoeilijkt. Verder worden cijfers ook vertekend door schommelingen in de aangiftebereidheid vanwege de slachtoffers zelf.

Cijfers aantal winkeldiefstallen

JAAR	AANTAL
1998	26.429
1999	26.912
2000	28.209
2001	28.498

Conclusie

Het aantal vaststellingen van winkeldiefstallen kent ten opzichte van 2000 een lichte stijging (289). Ten opzichte van 1998 is de stijging groter, namelijk 2069.

Cijfers relatie tussen het aantal vaststellingen en aantal werkelijk gestolen goederen

JAAR	AANTAL INCIDENTEN
1998	26.429 vaststellingen, 52.305 gestolen goederen
1999	26.912 vaststellingen, 54.887 gestolen goederen
2000	28.209 vaststellingen, 55.854 gestolen goederen
2001	28.498 vaststellingen, 53.440 gestolen goederen

Conclusie

Terwijl het aantal winkeldiefstallen stijgt, daalt het aantal gestolen goederen lichtjes.

Cijfers aantal ramkraken

JAAR	
2000	183 feitelijke ramkraken, 21 pogingen
2001	274 feitelijke ramkraken, 79 pogingen
tot oktober 2002	286 feitelijke ramkraken, 71 pogingen

Conclusie

Wat ramkraken betreft, deze halen vaak het nieuws door hun spectaculair karakter. Hiermee wordt het zich toegang verschaffen door het gebruik van grof geweld bedoeld (een voertuig, zware voorwerpen, ...). De cijfers gaan verontrustend in stijgende lijn. De meeste incidenten doen zich voor op de as Gent-Antwerpen en in de grensstreek met Frankrijk. 4/5 van de pogingen lukt ook. Geliefkoosde doelwitten blijven kledingszaken, elektro-zaken, warenhuizen voor sigaretten en alcohol, en computerzaken.

Modus operandi

Hoe gaan criminelen te werk?

Als we kijken naar de trends inzake criminaliteit – winkeldiefstallen valt een brede waaier van gehanteerde technieken op.

- Aandacht wordt gevraagd voor de speciale techniek waarbij plakjes **bladlood** voorzien van dubbelzijdige kleeffolie worden aangewend om de alarmlabels op begeerde goederen af te dekken. Zo kunnen deze goederen naar buiten gebracht worden zonder dat de geluidsverklapper in werking treedt.
- **Wisseltrucs** zijn technieken waarbij een grote coupure wordt aangeboden ter betaling van een klein bedrag. Terwijl de handelaar met de teruggave van het wisselgeld bezig is, wordt de aandacht afgeleid, en wordt de aankoop geannuleerd. Inmiddels heeft één van de daders een deel van het wisselgeld ontvreemd, wat niet onmiddellijk opvalt. Vermits de deal niet doorgaat vraagt hij ook zijn grote coupure terug.
- Er is een verhoogde activiteit van personen die zich schuldig maken aan **ripdeal**. Benadeelden worden gelokt om zaken te doen met een zeer voordelige deal. Zij worden gecontacteerd vanuit het buitenland, meestal ingaand op een advertentie voor zeer waardevolle stukken. Er worden persoonlijke contacten georganiseerd op openbare plaatsen of hotels en vaak wint men het vertrouwen met een eerste zeer winstgevende transactie. Als er voor een nog grotere transactie met cash geld of een zeer waardevol goed een nieuwe afspraak wordt gemaakt, wordt het slachtoffer gevolgd en met geweld beroofd.
- **Inbraken langs het dak** komen meer en meer voor, vooral in warenhuizen. Vooraf doen de daders een grondige verkenning, en wordt het alarm vaak onklaar gemaakt door er schuim in te spuiten.
- Blijvend fenomeen is de **diefstal in bedrijven van computers** of computeronderdelen. Deze criminaliteit doet zich zelfs vaak overdag voor, waarbij de daders met veel lef binnen komen gewandeld en zich desnoods uitgeven voor onderhoudspersoneel van een informaticabedrijf. En blijkbaar blijven dieven bijzonder actief op het moment dat door de middagpauze de aandacht binnen het bedrijf verslapt.
- **Groothandelaars in juwelen** blijken dan weer een gegeerd doelwit te zijn tijdens het transport. Zij worden gevolgd, er wordt een technische panne van hun voertuig georganiseerd wat de boosdoeners in staat stelt om hun slag te slaan.
- Ook de **reclameronselaars** die zich voordoen als politie-agent blijken het hardnekkig 'goed' te doen.

De hervormde politie

Een gemeenschapsgerichte politie

De bevolking heeft recht op een goed georganiseerde basispolitiezorg. Dat is in een democratisch land één van de kerntaken van de overheid. Halfweg de jaren '90 werd de noodzaak om het verouderde politielandschap grondig te hervormen, pijnlijk duidelijk. Na de overvallen van de Bende van Nijvel legde onder meer de zaak Dutroux het falen bloot van de bestaande politiestructuur, met vaak naast elkaar werkende, overlappende en concurrerende politiediensten. Maar de realisatie van een dergelijke hervorming gebeurt niet van vandaag op morgen. In januari 2002 ging de nieuwe politiestructuur van start.

De oude begrippen 'gemeentepolitie' en 'rijkswacht' – zoals we ze kenden vanuit het straatbeeld van alledag – zijn definitief verdwenen. Maar de hervorming gaat veel dieper. Voor burgers – of ondernemers – die nauw betrokken willen zijn bij het goed functioneren van die politiezorg op het lokale niveau, blijft de behoefte bestaan aan inzichten en achtergronden. Daar wil dit Bestuursdossier u bij helpen.

Sleutelbegrip achter ons politie-apparaat nieuwe stijl is 'gemeenschapsgerichte politie' of – met de Engelse benaming 'community oriented policing'.

In het verleden waren politie en vooral rijkswacht eerder militair-bureaucratisch van structuur en mentaliteit. Ze hadden vooral aandacht voor de misdaadbestrijding. Sedert kort ontstond er een heel sterke band tussen politie en bevolking. De politie speelt in op de behoeften van de mensen en werkt met de burgers mee, op basis van partnership. De politie legt ook meer verantwoording af aan die bevolking.

België heeft nu een geïntegreerde politie. Ze wordt georganiseerd vanuit twee beleidsniveaus: lokaal en federaal.

Lokaal

Het Belgische landschap is verdeeld in 196 politiezones, elk met hun eigen politiekorps verantwoordelijk voor de uitvoering van alle lokale politietaken. Het aantal geeft meteen aan dat het begrip 'lokaal' ruimer moet worden opgevat dan

'gemeentelijk', en dat meestal meerdere gemeenten onder één enkele politiezone vallen (we spreken dan ook van meergemeentenzones). Slechts in 50 gemeenten valt de politiezone samen met het grondgebied van één gemeente (de zogenaamde ééngemeentezones).

Tip voor de UNIZO-werking Voor al uw activiteiten die te maken hebben met 'veiligheid' (infoavonden over veiligheid en diefstalpreventie, belangenbehartiging ten aanzien van delokale overheid) is het zinvol na te gaan of u niet best samenwerkt met de andere afdelingen en gemeenten binnen dezelfde politiezone.

Federaal

De federale politie laten we hier verder buiten beschouwing. Er is één federale politie, belast met de gespecialiseerde opdrachten en steun aan de lokale politie. Tussen de twee politieniveaus bestaat er geen hiërarchische band, al zijn er uiteraard tal van functionele relaties en verbanden.

De geïntegreerde politie moet instaan voor een 'geïntegreerde' politiezorg. De activiteiten worden ontplooid binnen het kader van een totaalaanpak van de problemen. Zowel het preventieve aspect als repressie en nazorg behoren tot de politionele opdrachten. Preventie richt zich vooral op het voorkomen van criminaliteit via bijvoorbeeld 'meer blauw op straat', het verspreiden van preventietips en zo meer. Repressie heeft te maken met het effectief bestrijden van de criminaliteit, op het 'veld', door onder meer de pakkans te verhogen. Met een behoorlijke 'nazorg' ten slotte wil de politie de schade voor de slachtoffers zo veel mogelijk beperken. Slachtofferhulp en een snellere doorstroming van de dossiers naar het gerecht vallen onder die nazorg.

Opdracht van de lokale politie

De lokale politie verzekert de politiezorg binnen eenzelfde zone. Er is het bestuurlijke luik, zoals de vrijwaring van de openbare orde. Daarnaast oefent de politie ook gerechtelijke taken uit. Bovendien krijgt de lokale politie een rol toebedeeld bij een aantal federale opdrachten. Daarvoor zijn er telkens dwingende ministeriële richtlijnen nodig. Dit laatste was onder meer het geval bij de euro, in de overgangsperiode 2001-2002, bij nationaal gecoördineerde acties om het 'stoeprisico' bij geldtransporten te verminderen.

De feitelijke uitvoering van deze zonale politiezorg is in handen van de korpschef – de opvolger van de oude, vertrouwde poli-

tiecommissaris of hoofdcommissaris. Met het zonale veiligheidsplan in de hand en in directe samenspraak met onder meer organen zoals burgemeester(s) en het politiecollege, staat de korpschef in voor de dagdagelijkse leiding, de organisatie en de taakverdeling binnen het korps. Hij neemt ook de nodige initiatieven om het veiligheidsbeleid uit te voeren.

Nieuw in de politiehervorming is dat de korpschef wordt aangeduid voor een periode van slechts vijf jaar, door de koning (lees: de minister van Binnenlandse Zaken), en op voordracht van de gemeente- of politieraad. De kandidaten moeten wel eerst geschikt zijn bevonden door een afhankelijke selectiecommissie. De periode van vijf jaar is slechts éénmaal hernieuwbaar. Dat zou moeten leiden tot meer dynamiek.

Aansturing van de lokale politie

Traditioneel was de burgemeester het hoofd van de gemeentelijke politie. In de ééngemeentezones oefent de burgemeester nog altijd het gezag uit over het lokale politiekorps. Hij kan de korpschef inspireren en richtlijnen geven voor de uitvoering van de politietaken binnen de gemeente. Hij kan politiereglementen en verordeningen uitvaardigen. (Bijvoorbeeld politiereglementen in verband met manifestaties en evenementen op de openbare weg, of terrasreglementen en dergelijke.) Daarnaast staat de burgemeester in voor het beheer en de organisatie van het lokale politiekorps. In een meergemeentzone worden deze bevoegdheden uitgeoefend door de betrokken burgemeesters samen, onder voorzitterschap van één van hen.

De politieraad

In elke politiezone wordt een zonale politieraad opgericht. Hij is samengesteld uit leden van de verschillende gemeenteraden in de politiezone. Wat bevoegdheden betreft is de raad te vergelijken met de democratische controle van de gemeenteraad, vóór de politiehervorming, op het politieapparaat. De politieraad neemt de rol over van de gemeenteraad in de ééngemeentezones. Het aantal raadsleden hangt af van het totaal aantal inwoners in de meergemeentzone, en er is een verdeelsleutel in functie van de grootte van de deelnemende gemeenten. Ook alle burgemeesters uit de zone maken deel van uit van de raad. Hun mandaat loopt parallel met dit van de verkozen gemeenteraden (dus voor zes jaar). De politieraad vergadert minstens tien maal per jaar en zo vaak als nodig. De vergaderingen zijn in principe openbaar en de spelregels van de besluitvorming zijn vrijwel dezelfde als bij de gemeenteraad.

De politieraad bereidt het zonale veiligheidsplan voor en bepaalt de prioritaire opdracht en doelstellingen van dat plan.

De raad kan het politiecollege en de burgemeesters interpellieren over het politiebeleid in de zone of in de gemeente.

De politieraad is ook belast met het beheer van de goederen en de inkomsten van de lokale politie en bepaalt de personeelssamenstelling van het politiekorps. Voorts kan de raad advies uitbrengen over de aanstelling van de korpschef en de hogere officieren, en benoemt de raad zelf de lagere officieren en de andere personeelsleden.

Het is duidelijk dat de hogere overheid de vrijheidsmarges van de politieraad heeft ingeperkt. Zo moeten op het vlak van personeelsbezetting van het politiekorps minimale normen worden gerespecteerd. Het gaat dan over de organisatie van de wijkpolitie, het onthaal, de interventieploegen, de politionele 'bejegening' (de wijze waarop politie hoort om te gaan met bijvoorbeeld slachtoffers die klacht neerleggen, of de manier waarop een nabezoek is geregeld), de uitrusting voor lokale opsporing en onderzoek, en het handhaven van de openbare orde.

Het politiecollege

Net zoals tegenover de gemeenteraad in een meergemeentenzone een politieraad staat, zo heeft het schepencollege een tegenhanger in het politiecollege. In meergemeentenzones is het politiecollege het geëigende adviesorgaan. De burgemeesters binnen deze zone maken er deel van uit. Het politiecollege waakt over het reilen en zeilen van het lokale korps en beslist over de organisatie: aankopen, tuchtsancties, en zo meer. Toch worden gezag en verantwoordelijkheid van elke individuele burgemeester op het vlak van veiligheid niet ingeperkt. Hij blijft functioneel verantwoordelijk voor veiligheid, openbare rust en gezondheid, en kan dus nog altijd politiereglementen en -verordeningen uitvaardigen. Zo kan het beleid binnen éénzelfde politiezone verschillen van gemeente tot gemeente als het gaat over bijvoorbeeld het sluitingsuur voor de horeca, het terrasreglement of uitstallingen op het voetpad.

Het zonaal veiligheidsplan

In elke politiezone worden de krachtlijnen van het veiligheidsbeleid neergeschreven in een zonaal veiligheidsplan. Dat veiligheidsplan spiegelt zich aan het federaal veiligheidsplan en de daarin vermelde prioriteiten. Ook de eigen, lokale veiligheidscijfers en criminaliteitsgegevens spelen uiteraard een rol.

Het veiligheidsplan omvat:

- prioritaire opdrachten en doelstellingen bij de globale veiligheidsaanpak en de wijze waarop ze op plaatselijk vlak tot stand kunnen komen;
- de capaciteit van de lokale politie;

- de bijdragen van de lokale politie in de uitvoering van opdrachten van federale aard;
- de opdrachten en doelstellingen, eigen aan de zone.

Het veiligheidsplan wordt om de twee jaar opgemaakt en is dus het belangrijkste richtinggevende beleidsdocument. Volgens de principes van de moderne, gemeenschapsgerichte politiezorg, moet naast de objectieve cijfers, ook de inbreng van de burgers dit lokaal veiligheidsplan in grote mate inspireren.

Concreet mogen zelfstandige ondernemers verwachten dat de cijfers in het veiligheidsplan voldoende verfijnd zijn om de criminaliteit waar zij het slachtoffer van zijn, duidelijk in beeld te brengen. Het ligt dan ook voor de hand dat het plan concrete acties bevat, gericht op het voorkomen en bestrijden van dit soort criminaliteit.

De veiligheidsmonitor

Over hoe de burger moet gehoord en betrokken worden is er evenwel nog weinig duidelijkheid. Er bestaat wel een nationale 'veiligheidsmonitor'. Dat is een bevolkingsonderzoek, gedaan in opdracht van de minister van Binnenlandse Zaken en gebaseerd op een representatieve steekproef. Centraal staat natuurlijk de veiligheid van de burgers en het functioneren van de politiediensten. Tot op heden zijn de resultaten van slechts een beperkt aantal gemeenten beschikbaar. Deze telefonisch afgenomen enquête vraagt vooral naar de 'onveiligheidsbeleving' van de burger. In het onderzoek komen buurtproblemen aan bod, de beoordeling van de politiewerking, het onveiligheidsgevoel dat al dan niet samenhangt met plaatsen of omstandigheden, de vrees voor bepaalde vormen van criminaliteit. En uiteraard hebben slachtoffers van misdrijven een niet geringe inbreng in deze enquête en wordt nagegaan hoe de politie hen opving.

Al deze gegevens moeten straks per politiezone en zelfs per gemeente voorhanden zijn omdat ze interessante informatie bieden voor de opmaak van het zonaal veiligheidsplan.

Toch zien wij ook enkele ernstige beperkingen bij het gebruik van deze 'veiligheidsmonitor':

- Er zijn geen vragen naar de specifieke situatie van de zelfstandige ondernemers.
- Men bevraagt individuen, geen groepen of het zogenaamde maatschappelijk middenveld.
- Het is eenrichtingsverkeer, er ontstaat geen gesprek of debat.
- Vragen worden niet vergezeld van informatie. Ze peilen vooral naar meningen, het persoonlijk aanvoelen – subjectieve zaken dus – niet gecorrigeerd door feiten en cijfers.

Tip voor de lokale werking Het zou wenselijk zijn dat de politie – bij het opmaken van een nieuw veiligheidsplan – enkele hoorzittingen naar bevolking en bepaalde categorieën van de bevolking organiseert. Ga daarom eerst bij uw zonechef of bij de beleidsverantwoordelijke (burgemeester) na welke de timing is van de opmaak van dit plan. Probeer uit te kien wat het meest geschikte moment is om met enige inspraak en ‘input’ van de bevolking (de zelfstandige ondernemers) dit plan te beïnvloeden. Organiseer dan, in samenspraak met gemeentebestuur en politie, een ‘publieksmoment’ voor alle zelfstandige ondernemers. De agenda hiervoor kan zijn: een beknopte synthese van het lopende veiligheidsplan, evolutie van criminaliteitscijfers, de conclusies die de beleidsverantwoordelijken hieruit trekken, de prioriteiten in het federale veiligheidsplan waar het lokale beleid rekening mee moet houden en de voorstellen naar heroriëntatie van het plan voor de toekomst. Bij die nieuwe koers moeten de specifieke aandachtspunten voor criminaliteit ten aanzien van zelfstandigen en KMO’s aan bod komen. Samen met een afrondend, grondig debat hierover vormt dit een boeiende inhoud voor een info-avond die om de twee jaar, in samenwerking met UNIZO, kan georganiseerd worden. Op die manier is er echt sprake van ‘community oriented policy’.

De zonale veiligheidsraad

Niet te verwarren met de politieraad. Dit is een specifiek overleg waar de burgemeester(s), de korpschef van de lokale politie, de verbindingssambtenaar-coördinator van de federale politie en het openbaar ministerie elkaar regelmatig ontmoeten. Zij coördineren de uitvoering van de politie-opdrachten en zijn verantwoordelijk voor het zonaal veiligheidsplan, van voorbereiding tot evaluatie.

De veiligheids- en preventiecontracten

Via deze contracten krijgen bepaalde gemeenten een financiële impuls van de hogere overheid, in ruil voor een geïntegreerd lokaal preventiebeleid. De hiervoor in aanmerking komende gemeenten scoren relatief hoog op de Belgische ‘criminaliteitsladder’.

Volgende Vlaamse steden en gemeenten hebben een contract afgesloten: Aalst, Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Sint Niklaas, Blankenberge, Boom, De Haan, De Panne, Diest, Houthalen-Helchteren, Knokke-Heist, Koksijde, Lier, Lokeren, Menen, Middelkerke, Nieuwpoort, Sint Truiden, Turnhout, Vilvoorde, Drogenbos, Eeklo, Herentals, Machelen, Morsel, Ronse, Wijnegem, Zaventem

Voor Brussel:

Anderlecht, Brussel, Etterbeek, Vorst, Elsene, Koekelberg, Molenbeek, Sint-Gilles, Sint-Joost-ten-Node, Schaarbeek, Evere, Oudergem, Ukkel

Veiligheids- en preventiecontracten bestaan sinds 1992, aanvankelijk op experimentele basis. Ze werden toegepast in 27 Belgische steden en gemeenten. Er werd gewerkt met een looptijd van een jaar, telkens verlengbaar.

De contracten omvatten twee grote krachtlijnen:

- de noodzakelijke maatregelen om het hoofd te bieden aan bepaalde problemen inzake criminaliteit: het hoofdstuk politie
- de maatregelen ter voorkoming van deze problemen: het hoofdstuk preventie

Vroeger ging het om twee verschillende contracten. Nu zijn ze tot één versmolten, maar de twee pijlers blijven. De eerste krachtlijn helpt gemeenten te investeren in meer politiemansschappen (meer ‘blauw op straat’). Voorts wordt geïnvesteerd in de omkadering met burgerpersoneel om het eigenlijke politiekorps minder met administratieve taken op te zadelen (het ‘blauw meer op straat’) en voor bepaalde technische uitrustingen. Ook wordt van de veiligheids- en preventiecontracten gebruik gemaakt om de opvang van slachtoffers te verbeteren, via gespecialiseerde en deskundige slachtofferhulp.

Wat preventie betreft, werd gekozen voor een benadering aan de bron, door in te zoomen op bepaalde risicogroepen (drugs-verslaafden, spijbelaars, ...) en aandacht te schenken aan sociaal eerder kwetsbare groepen (bejaarden, ...). Een zekere zone benadering met het accent op de sociale uitrusting van bepaalde verwaarloosde stadswijken, maakt deel uit van deze preventieve aanpak. Een aantal projecten kadert dan ook vaak in een meer maatschappelijke benadering, met ankerpunten in het opbouwwerk, buurtwerk, de jeugdhuisen en dergelijke. Het draait hier niet zozeer rond de politie dan wel om sociale bemiddeling, de aanpak van school(spijbel)problemen, jongerenwerking, de bewaking van parken en openbare ruimten, beveiliging van sociale woningen, drugbestrijding, ...

Tip voor de afdeling Behoort u tot één van de hoger genoemde gemeenten, dan is het aangewezen het veiligheids-en preventiecontract van uw gemeente op te vragen. Welke problemen worden daarin aangepakt? Zijn dit ook de problemen die zelfstandigen en KMO's het meest zorgen baren? Met welke middelen en via welke weg worden ze aangepakt? Herkent u zich in de voorgestelde prioriteiten, aanpak en inzet van middelen? Of vindt u dat er andere zaken die met (on)veiligheid te maken hebben, voorrang moeten krijgen? Overleg hierover met uw lokale beleidsverantwoordelijken. Probeer ook afspraken te maken om bij de opmaak van de volgende contracten (jaarlijks!) de voorstellen vooraf te toetsen en te bespreken vooraleer ze ingediend worden!

UNIZO bepleit al geruime tijd de bundeling van de opgedane ervaring met betrekking tot preventie- en veiligheidscontracten om ze dan, bij wijze van inspiratie, ter beschikking te stellen van alle lokale politiezones. Dergelijk systeem van 'best practices', de best mogelijke aanpak, zorgt ervoor dat niet telkens opnieuw 'het wiel moet uitgevonden worden' en alle mogelijke informatie naar alle belanghebbenden doorstroomt, zonder specifieke initiatieven en creativiteit lam te leggen.

De Belgische Prijs voor Criminaliteitspreventie

Beste praktijk

Een echt overzicht van 'de beste praktijk(en)' inzake preventieprojecten bestaat er nog niet. En ook een platform voor systematische ervaringsuitwisseling ontbreekt vooralsnog. Toch gaat de 'Belgische Prijs voor Criminaliteitspreventie' een beetje in die richting. Deze jaarlijkse prijs werd gelanceerd door het Vast Secretariaat voor het Preventiebeleid (VSP) – met kandidaatstelling tot in principe uiterlijk half augustus en bekendmaking rond half oktober. Alle projecten om criminaliteit te voorkomen, kunnen meedingen.

Het project moet duidelijk gericht zijn op het voorkomen van criminaliteit, de oplossing moet in eigen kring worden gezocht, er moeten resultaten zijn geboekt, het project moet een voorbeeldfunctie hebben en uiteraard mag de leefbaarheid van de omgeving niet worden aangetast.

Deze prijs bestaat al sedert 1987, aanvankelijk in Nederland en België. Vandaag doen zeven Europese landen mee en is er ook een European Crime Prevention Award. Vermits deze wedstrijd jaarlijks een vijftal nominaties en een winnaar oplevert, zou het overzicht van laureaten een goede staalkaart aan ideeën kunnen opleveren die breder toepasbaar zijn dan alleen maar op de plaats van de winnaar zelf. Talrijke projecten om criminaliteit en overlast terug te dringen hebben zo de status van 'na te volgen idee' verworven. Veel initiatieven verwijzen naar de aanpak bij drugsbestrijding, specifieke situaties in achtergebleven woonbuurten, het begeleiden van mega-activiteiten zoals fuiven, voetbalwedstrijden en muziekfestivals. Of zij beogen specifieke doelgroepen (randgroepjongeren, migrantenjongeren, ...). Of nog: ze focussen op specifieke problemen (spijbelen, 'rondhanggedrag', graffiti spuiten, fietsdiefstallen, ...) Zij kunnen inspirerend werken voor toepassing in andere gemeenten.

U vindt een overzicht van deze projecten op de website van het VSP. www.vsp.be

Tip De uitvoerder van een project kan zichzelf voordragen voor de prijs. In veel gevallen zijn dat de gemeenten zelf of bepaalde diensten die tot stand kwamen door of met medewerking van de gemeente. U kunt echter ook uw stad of gemeente aansporen om mee te dingen naar deze prijs. Dat betekent dat u hen tegelijk aanzet tot creativiteit en originaliteit op het vlak van criminaliteitspreventie, zodat het in uw gemeente niet blijft bij het klasieke vervullen van de normale, doordeweekse opdracht.

Ondernemers en buurtinformatienetwerken

Aanleiding

De buurtinformatienetwerken (BIN's) dateren in ons land van medio jaren negentig. Ze beantwoorden aan de behoefte van burgers om zelf op een actieve en gestructureerde manier méé verantwoordelijkheid op te nemen voor hun veiligheid.

Uiteraard lag de toegenomen criminaliteit aan de basis. Niet toevallig ontstonden de buurtinformatienetwerken in Zuid-West-Vlaanderen, dat toen geplaagd werd door de Noord-Franse 'Kappa-bendes'. Niet toevallig ook waren voornamelijk handelszaken het geliefkoosde mikpunt van deze bendes. Maar naast de criminaliteit speelden nog twee andere belangrijke factoren een rol in de ontstaansgeschiedenis. Vooreerst de individualiseringstrend – de 'cocooning'. Die heeft aloude maatschappelijke verbanden en reflexen die voor geborgenheid en sociale controle zorgden in die mate aangetast, dat er zich nieuwe vormen van burgerbetrokkenheid en solidariteit opdrongen. En er was het merkwaardige fenomeen van de 'subjectieve onveiligheid', vermengd met de onderhuids aanwezige vraag of de politiediensten de zaak nog wel aankonden. Het vertrouwen was weg.

Ontstaan

Buurtinformatienetwerken bleken bijzonder geschikt om bij te dragen aan een betere buurtbeveiliging, een hogere maatschappelijke betrokkenheid en het ombuigen van subjectieve onveiligheidsgevoelens in een nieuw gevoel van veiligheid. Het model 'buurtinformatienetwerken' moest aanvankelijk zijn meest geschikte aanpak en organisatievorm nog zoeken en de relatie met de politie in correcte afspraken en overleg gieten. Eén en ander staat nu op punt en werd vertaald in een duidelijke omzendbrief van de overheid én in goede overleg- en ondersteuningsstructuren.

Wat is een buurtinformatie-netwerk (BIN)?

Een buurtinformatienetwerk is volgens de omzendbrief van het ministerie van Binnenlandse Zaken (VSP 2001/16) een gestructureerd samenwerkingsverband tussen burgers en de lokale politie in een afgelijnd gebied. Het draagt bij tot volgende doelstellingen:

- verhogen van het algemeen veiligheidsgevoel
- bevorderen van de sociale controle
- verspreiden van de preventiegedachte

Hiertoe moeten de BIN's informatie uitwisselen met de politie en preventietips verspreiden. Sleutelbegrip is de verbeterde communicatie. Die sluit perfect aan bij de gemeenschapsgerichte filosofie van de basispolitiezorg.

We komen in de praktijk soms ook andere benamingen tegen (ZIN of zelfstandigen informatienetwerk, en WIN of winkelinformatienetwerk), al strookt dat niet met de omzendbrief en zijn die termen dus te vermijden. Ook deze initiatieven moeten rekening houden met de omzendbrief, en beantwoorden aan dezelfde werkingsprincipes. De behoefte om een afwijkende naam te kiezen verwijst vaak naar de oorspronkelijke initiatiefnemers (zelfstandigen of winkeliers), de specifieke problematiek (voornamelijk winkelkraken) of de specifieke afbakening van het gebied (winkelkern). Maar dat mag de toetreding van de gewone particuliere burger niet in de weg staan. Het plaatselijk initiatief moet bovendien de enig toegelaten term 'buurtinformatienetwerk' gebruiken.

Het gestructureerd samenwerkingsverband houdt regelmatig overleg in tussen BIN en lokale politie. Daarnaast zijn er afspraken over soort, tijdstip en verloop van de informatie-uitwisseling.

Het initiatief tot oprichten van een BIN komt steevast van de burgers zelf. Tegenwoordig steunen lokale overheid en politie zo'n initiatief metterdaad.

Tip voor de afdeling In het aanbod van informatieve avonden UNIZO-INFORMATIEF 'Diefstalpreventie en veiligheidsbeleid', zit een kennismaking met organisatie, werking en resultaten van een buurtinformatienetwerk. Dat spoort verscheidene afdelingen aan om zelf een BIN op te richten. Als uw bestuur dat wenst, kunnen wij u in contact brengen met de vzw Buurtinformatienetwerken, die u alvast in de oprichtingsfase graag begeleidt. U kunt hiervoor terecht bij UNIZO-VORMING, tel. 02/238.05.73 of unizo.vorming@unizo.be

Enkele basiselementen

Elk BIN wordt begeleid door een gemandateerde politiebeambte. Hij werkt nauw samen met de coördinator van het BIN, een burger-vrijwilliger. Die coördineert de activiteiten van de andere vrijwilligers in het BIN.

In principe staat de BIN-werking open voor iedereen die in het werkingsgebied woont. De coördinator moet beschikken over een bewijs van goed zedelijk gedrag.

Hoe werkt zo'n BIN nu? De leden van het BIN signaleren verdachte gedragingen en vastgestelde misdrijven aan de lokale politie. In geen geval gaan de leden patrouilleren of zich eigenhandig met de zaak bemoeien. Die taken zijn absoluut voorbehouden voor de politie. Op haar beurt kan de politie oordelen of de informatie verspreid wordt via het hele BIN-netwerk. De manier van verspreiding evolueert samen met de technologische communicatiemogelijkheden. Zo wordt het aloude piramidesysteem vrijwel nergens meer toegepast (één BIN-lid verwittigt telefonisch enkele andere leden die op hun beurt opnieuw enkele vaste leden verwittigen, en zo voort). Dat systeem is inmiddels vervangen door meer betrouwbare, moderne communicatiemiddelen (voice-mail, GSM, internet, ...) Het is gewoon een kwestie van interne afspraken en van financiële mogelijkheden. In ruil voor de extra waakzaamheid en meldingsbereidheid van de BIN-leden en de aldus verkregen observaties en tips, laat de politie op tijd en stond weten welk resultaat de doorgespeelde informatie al dan niet heeft opgeleverd. Voorts gebruikt de politie het communicatiekanaal van het BIN om algemene informatie (bijvoorbeeld over bepaalde criminaliteitsgolven of de te volgen strategie) en preventietips te verspreiden.

Protocol

De werking van één en ander op lokaal vlak wordt vastgelegd in een protocol, te ondertekenen door de BIN-coördinator, de korpschef en de burgemeester. Binnen dit protocol kunnen eventueel afspraken worden gemaakt over financiële ondersteuning van de BIN-werking. (Nooit een vergoeding voor de vrijwilligers!)

Tip voor de afdeling Is in uw gemeente of commercieel centrum de oprichting van een BIN aan de orde van de dag, of wil uw bestaande BIN modernere communicatiemiddelen inschakelen, hou er dan rekening mee dat sommige gemeenten een financiële tussenkomst voorzien. Vaak betaalt de gemeente installatie, zodat de leden enkel met de communicatiekosten zitten (van semascript-systemen, ...) Overleggen is dus de boodschap. Komt uw gemeente in aanmerking voor een veiligheids- en preventiecontract, dan kan zij dit op haar beurt in het protocol laten opnemen, zodat zij deze kost kan verhalen op de federale overheid.

Een evaluatie?

Het door de omzendbrief van 2001 gecreëerde kader is nog recent, en de doelstellingen van de BIN's zijn te algemeen om een harde beoordeling mogelijk te maken. Toch wijst alles er op dat de BIN's een zeer interessant fenomeen zijn.

- De aanvankelijke reserves hadden te maken met vrees voor indiscreties, een 'verklik'-samenleving, misbruik, en machtsoverschrijding (patrouilleren, ...). Een terechte zorg, maar de praktijk wijst uit dat de ingebouwde garanties zeer goed werken en het scepticisme ongegrond blijkt.
- Meer dan 200 BIN's bewijzen dat er wel degelijk een ruime behoefte is bij de burger, en dat de BIN's hierop een antwoord geven.
- Het vertrouwen van de burger in de politiezorg herstelt.
- Burgerzin, meldingsbereidheid en solidariteit verhogen.
- Het subjectieve onveiligheidsgevoel daalt niet alleen bij de deelnemers aan het netwerk, maar ook bij andere inwoners in wijken waar een BIN actief is.
- Het individueel preventief gedrag bij BIN-leden neemt toe, en er is een permanente waakzaamheid.
- De politiediensten vinden de verkregen informatie waardevol.
- Tenslotte bestaat het vermoeden dat bepaalde vormen van criminaliteit echt voorkomen worden, dat er minder misdrijven zijn. En er is het gegeven dat er vaak zaken worden opgelost.

UNIZO verheugt zich er dan ook over dat de lokale overheden nu de belangstelling van burgergroepen om met dergelijke netwerken van start te gaan, positief beoordelen. Deze positieve houding blijkt uit het feit dat de meeste korpsen weten hoe je zo'n buurtinformatienetwerk opstart, hoe het functioneert en hoe je de werking moet begeleiden. Het initiatief moet evenwel uitgaan van de burgers of van de zelfstandige ondernemers zelf. Op tal van plaatsen in het Vlaamse land gaven infoavonden 'Veiligheid en Diefstalpreventie', georganiseerd door de lokale UNIZO-besturen, met de medewerking van de vzw Buurtinformatienetwerken, de impuls tot de oprichting van een lokaal netwerk.

Info:

Vzw Buurtinformatienetwerken
Info@buurtinformatienetwerken.be

Veiligheid en samenlevingsopbouw: een genuanceerde kijk

Zijn zelfstandige ondernemers 'verzuurd' omdat ze dringend meer veiligheid eisen? Dat is een al te simpele voorstelling van zaken. U kent het cliché: welgestelde, maar bange burgers (wie veel heeft kan veel afgepakt worden!), die makkelijk klagen en zonder blikken of blozen bij de overheid aankloppen om hun have en goed te beschermen. Want de overheid laat het altijd afweten... Dat cliché is natuurlijk te dom en te eenzijdig. De essentie is: veiligheid van persoon en bezit blijft een basisrecht, dat verdient beschermd te worden. Punt uit. Anders staan rechtszekerheid en respect helemaal op de helling.

Natuurlijk zijn er naast dit basisrecht nog andere rechten: kansen tot participatie, tot scholing, tot werk. Kansen tot zinvolle (vrije)tijdsbesteding. Of nog: respect terugkrijgen. En -hier knelt het schoentje- op deze vlakken scoort onze samenleving niet al te hoog. Een aantal veiligheidsverhogende maatregelen moet uiteraard kunnen en gedrag dat eigendom aantast en integriteit van persoon en goed niet respecteert, kan natuurlijk niet. Toch is een samenleving die enkel aandacht besteedt aan dit soort bescherming en repressie, arm en eenzijdig. Zij koestert de mythe dat een veilige en harmonieuze samenleving alleen maar kan gerealiseerd worden door ongewenste individuen en groepen met drastische middelen te verwijderen en letterlijk buiten te sluiten. Alsof dit ons ooit, op welk niveau dan ook, zou lukken. Bovendien worden, juist door dit beleid te voeren, de kloof en de uitsluiting alleen maar groter.

Daar tegenover ontstaat er soms een broedplaats voor ongewenst gedrag door de kwetsbaarheid van bepaalde bevolkingsgroepen. Door het schandvlekken van bepaalde groepen wordt dat nog versterkt. Enkel een defensieve muur optrekken en met repressie uitpakken helpt de diepere oorzaak niet uit de wereld. Het komt aan op meer participatiekansen, meer respect en dialoog. De bestrijding van de criminaliteit en het verhogen van de veiligheid kan daarom nooit beperkt blijven tot strengere repressie of het almaar sterker afschermen van het eigen, veilige bolwerk. Meer veiligheid moet ook het resultaat zijn van meer betrokkenheid,

meer van insluiting dan uitsluiting, meer van dialoog dan afwending. En uiteraard zijn meer openheid voor diversiteit en wederzijdse aandacht nodig.

UNIZO-bestuurders laten zich best door deze gedachten leiden als zij het lokale veiligheidsplan, de veiligheids-en preventiecontracten, de aanpak door de lokale politie beoordelen, en hun eigen agenda voor de probleemaanpak op tafel leggen. Pas dan stellen we onszelf solidair borg voor een veilige buurt.

Werkmodellen voor het UNIZO-bestuur

We zetten hier alle werkingstips en -modellen nog even op een rijtje. Zo kunt u nagaan op welke manier uw afdeling het best haar lokale belangenbehartigende rol kan vervullen. Die belangenbehartiging speelt zich vaak ver van het publieke forum af, in nauw overleg tussen het UNIZO-bestuur en de burgemeester of de lokale zonechef. Maar soms is het nemen van een publiek initiatief nuttig. Zo geeft u kans aan alle zelfstandige ondernemers van uw gemeente om geïnformeerd te worden, of om de eigen verwachtingen uit te spreken.

Info-avond lokaal veiligheidsbeleid

Voor deze werking kan u altijd, via uw regio, een beroep doen op een begeleider en/of moderator van UNIZO-VORMING. Samen met u brengen wij de voornaamste betrokkenen bij het veiligheidsprobleem rond de tafel: de politiek verantwoordelijke, de operationeel verantwoordelijke en de woordvoerders van specifieke diensten zoals preventie- en slachtofferhulp. Dergelijke avond vormt telkens een boeiende cocktail: je krijgt er informatie van de verantwoordelijken, je kan er zowel informatieve als kritische vragen stellen en debatteren over de wenselijkheid, zin en onzin van het gevoerde beleid: wat, hoe, waarom en met welke effecten? Op zo'n avond kan ook het nut of de wenselijkheid aan bod komen van de oprichting van of nauwere samenwerking met een bestaand BIN (buurtinformatienetwerk). Daartoe nodigt u uiteraard een brede waaier van zelfstandige ondernemers uit.

Info-avond technopreventie

Ooit was de 'technopreventieve avond' voor de plaatselijke afdeling de gelegenheid bij uitstek om het voorkomen van criminaliteit aan de orde te stellen. U kunt dergelijke avond best regelmatig herhalen, bijvoorbeeld om de vijf jaar. Want de beveiligingssystemen evolueren, er komen nieuwe zelfstandigen bij, en het opfrissen van die veeleer technische materie kan zeker geen kwaad. Op zo'n informatieavond wordt vooral uitgelegd welke maatregelen de ondernemer moet nemen als het gaat om bouwkundige en elektronische beveiliging. Ook deskundigen uit de verzekeringswereld kunnen met hun ervaring

op gebied van schadeclaims heel wat concrete en praktische tips aandragen. Voor de organisatie van zo'n technische avond klopt u best aan bij de korpschef van uw lokale politiezone. Meestal is er op lokaal niveau meer dan voldoende kennis en didactisch materiaal aanwezig om deze informatie te brengen. Bovendien is de lokale politie - zeer 'gemeenschapsgericht' - maar al te graag bereid om zich op deze manier ten dienste te stellen. Dat verhoogt het vertrouwen van de zelfstandigen in 'hun' politie. Neem dus contact op met de korpschef van uw politiezone. Van de deskundige preventie-ambtenaar mag u een degelijke uitleg en nuttige demonstraties verwachten.

Toetsing van het lokaal veiligheidsplan

Ook voor dit werkmodel, op maat gesneden van uw afdelingsbestuur, kunt u een beroep doen op uw regiosecretaris of op de medewerking van UNIZO-VORMING. Samen gaat u bij uw burgemeester en/of lokale politiezonechef de stand van zaken na met betrekking tot het nieuwe veiligheidsplan. Voor meer uitleg over het veiligheidsplan, zie hoofdstuk 1.

U vraagt tijdig op:

- het vorige plan
- de realisatie/evaluatie van dit plan
- de in het vernieuwde plan geformuleerde nieuwe beleidsvoorstellen

Desnoods legt u deze documenten ter beoordeling voor aan UNIZO-VORMING, tel. 02/238.05.73 of e-mail unizo.vorming@unizo.be. In uw bestuursvergadering gaat u na of er wel aandacht wordt besteed aan de specifieke problemen van de zelfstandigen. Hiervoor kan u begeleiding vragen via uw regio. Geef uw bevindingen en voorstellen door aan uw beleidsverantwoordelijken (vertegenwoordigers van uw gemeente in de politieraad en in het politiecollege) en aan uw zonale korpschef.

Toetsing van het lokaal veiligheids- en preventiecontract (indien van toepassing)

Ook voor dit model van bestuurswerking kunt u op volwaardige begeleiding van uw organisatie rekenen. Informeer bij uw burgemeester en/of de lokale politiezonechef of uw gemeente al dan niet in aanmerking kwam voor dergelijk contract en of ze daar ook gebruik van gemaakt heeft.

U vraagt tijdig op:

- het vorige contract
- de realisatie/evaluatie van dit contract
- de in het vernieuwde contract geformuleerde beleidsvoorstellen.

In uw bestuursvergadering onderzoekt u of deze documenten wel de nodige aandacht besteden aan de problemen van zelfstandigen en KMO's.

Geef uw bevindingen en voorstellen door aan uw beleidsverantwoordelijken (vertegenwoordigers van uw gemeente in de politieraad en in het politiecollege) en aan uw zonale korpschef.

Algemene waakzaamheid

Uw afdelingsbestuur is terecht op z'n hoede als het gaat om alle mogelijke ontwikkelingen die de veiligheid van de burgers in het algemeen en de veiligheid in zelfstandige ondernemingen in het bijzonder, in het gedrang kunnen brengen. Zo was bijvoorbeeld de invoering van de euro voor tal van afdelingen een gelegenheid om preventieve informatiecampagnes te voeren. Maar net zo goed kan een nieuwe golf van inbraken of ramkraken, of een herschikking van de plaatselijke politiediensten, of de uitgangsoverlast in een nieuw ingeplante discotheek, u ertoe aanzetten om de ganse veiligheidsproblematiek eens grondig onder de loep te nemen. Andere aanknopingspunten kunnen zijn: de Prijs voor Criminaliteitspreventie, informatie over 'best practices' elders die allicht ook in uw gemeente kunnen toegepast worden, en zo meer. Zet daarom het thema 'veiligheid' regelmatig opnieuw op de agenda van uw bestuursvergadering.

Praktische cursus voor winkelpersoneel

Onze UNIZO-dienst PMO is gespecialiseerd in opleidingen voor personeelsleden in de distributie. In het PMO-pakket zitten enkele gerichte opleidingen in verband met de veiligheidsaanpak door de ondernemer en zijn personeel in typische winkelsituaties, zoals het overvallen van de kassa. Er zijn concrete trainingen voorzien over 'Winkeldiefstal', 'Omgaan met agressieve klanten', 'Overvalpreventie' en 'Interne fraude', zowel in individuele modules als in reeks. Informatie over de organisatie van zo'n opleiding krijgt u bij PMO, Bart Persoons, tel. 02/238.05.11, e-mail: bart.persoons@unizo.be

Bespreek de mogelijke initiatieven of acties in uw afdeling altijd met uw regiosecretaris. Hij of zij kan u bijstaan in het formuleren van uw standpunten, bij het overleg met de bevoegde instanties en voor het organiseren en stofferen van een infoavond.

UNIZO-voorstellen voor meer veiligheid

Betere samenwerking tussen politie, justitie en zelfstandige ondernemers

De informatie-uitwisseling kan en moet in de praktijk zeker verbeteren, op *alle niveaus*.

Uit een recente navraag bij de lokale UNIZO-afdelingen blijkt dat de samenwerking met de lokale politiebesturen op vele plaatsen goed op gang kwam. Vaak werd de politiehervorming aangegrepen om politie en ondernemers met elkaar nader te doen kennismaken. De rechtstreekse betrokkenheid van de ondernemers bij de problemen is immers de beste waarborg om veelvuldig en vlot informatie uit te wisselen.

UNIZO vraagt eindelijk werk te maken van een snellere en efficiëntere uitbouw van de informatie-uitwisseling op **arrondissementeel niveau**. De aanstelling, per arrondissement, van een professionele projectbegeleider is zéér wenselijk.

Meer informatie over preventie- en beveiligingsmaatregelen

Ondernemers hechten almaar meer belang aan preventie of het voorkomen van misdrijven. Ook hier dringt zich informatie op. Hoewel er nu al heel wat zeer goede informatiebrochures en -campagnes bestaan, geraken ze niet altijd bij de ondernemer die ze nodig heeft. UNIZO bepleit duidelijke afspraken op dit vlak. Arrondissementeel en lokaal overleg mét zelfstandige ondernemers moet de doorstroming van informatie in de hand werken.

Uitbreiding van het recht op wettige verdediging tot de bescherming van eigen goederen

De voornaamste argumenten hiervoor zijn:

- In de ons omringende landen bestaat al geruime tijd een recht op wettige bescherming van goederen en dit zonder noemenswaardige problemen.

- De uitbreiding van het recht op wettige verdediging tot de bescherming van goederen zal tot meer rechtszekerheid leiden.

Strengere wapenwet

Volgens UNIZO moet de uitbreiding van de wettige verdediging zeker gekoppeld worden aan de verstrenging van de wapenwet. Privé-personen, en dus ook zelfstandige ondernemers, mogen pas een wapenvergunning krijgen als zij voldoen aan strenge voorwaarden.

UNIZO pleit hierbij voor voldoende overleg met de rechtstreeks betrokken partijen (wapenhandelaars, schuttersscholen, ...) om na te gaan of administratieve bepalingen inzake vergunningen en dergelijke in de praktijk wel makkelijk uitvoerbaar zijn.

Investeringsin veiligheid fiscaal stimuleren

Veiligheidsbevorderende investeringen (camera's, alarmsystemen en dergelijke meer), zijn meestal peperduur. Heel wat KMO's kunnen dergelijke investeringen niet betalen. Zelfstandige ondernemers die met *eigen middelen* willen investeren in veiligheid, moeten volgens UNIZO door de overheid gestimuleerd worden via fiscale en economische maatregelen zoals een verhoogde investeringsaftrek voor veiligheidsbevorderende initiatieven en kapitaalpremies of rentesubsidies voor investeringen in beveiligingsmateriaal.

Slottere samenwerking met de verzekeringswereld

UNIZO zet zich ook in voor niet meer verzekerbare ondernemers. Ook tegenstellingen of discussiepunten tussen stedenbouwkundige voorschriften en eisen van de verzekeringsmaatschappijen moeten weggewerkt worden.

UNIZO eist *wetgevende initiatieven* voor:

- Het toestaan van kortingen op verzekeringspremies bij investering in beveiligingsmaatregelen.
- Het recht op verzekering via een 'pool' of groep.
- Het wegwerken van onduidelijkheden of tegenspraak tussen stedenbouwkundige verplichtingen en verplichtingen opgelegd door de verzekeringsmaatschappijen.

UNIZO REGIOSECRETARIATEN

Het eerste aanspreekpunt bij uw lokale belangenbehartiging is uw regiosecretaris of uw regionale bewegingssecretaris. Zij helpen u graag of verwijzen u door.

UNIZO	Adres	Telefoon	Fax	E-Mail
AALST	Dirk Martensstraat 67, 9300 Aalst	053/21.57.78	053/78.80.71	info@unizo-aalst.be
ANTWERPEN	Louizastraat 10-12, 2000 Antwerpen	03/213.92.50	03/233.70.89	info@unizo-antwerpen.be
BRUGGE	't Zand 20, 8000 Brugge	050/33.13.13	050.33.26.87	info@unizo-brugge.be
BRUSSEL	Stevinstraat 14, 1000 Brussel	02/238.0702	02/230.52.54	info@unizo-brussel.be
DENDERMONDE	Hoogveld 22, 9200 Dendermonde	052/21.21.16	052/20.03.40	unizo.dendermonde@kmonet.be
DIKSMUIDE	Gasthuisstraat 1, 8600 Diksmuide	051/50.04.01	051/50.55.87	unizo.diksmuide@kmonet.be
GEEL	Diestseweg 63, 2440 Geel	014/58.00.88	014/58.38.29	info@unizo-geel.be
GENT-DEINZE	Lange Kruisstraat 7, 9000 Gent	09/235.49.54	09/225.94.13	info@unizo-gent-deinze.be
HASSELT	Maastrichtersteenweg 254, 3500 Hasselt	011/26.30.30	011/23.21.04	info@unizo-lim.be
IEPER	M. Fochlaan 34, 8900 Ieper	057/22.86.86	057/21.76.01	info@unizo-ieper.be
KORTRIJK	Lange Steenstraat 10, 8500 Kortrijk	056/24.44.44	056/26.44.40	info@unizo-kortrijk.be
LEUVEN	Diestsevest 82, 3000 Leuven	016/28.44.40	016/28.44.49	info@unizo-leuven.be
MECHELEN	Oude Brusselsestraat 14, 2800 Mechelen	015/41.43.71	015/42.02.84	info@unizo-mechelen.be
MEETJESLAND	Stationstraat 17, 9900 Eeklo	09/377.18.08	09/377.82.93	info@unizo-meetjesland.be
OOSTENDE	Wapenplein 10, 8400 Oostende	059/55.19.19	059/55.19.10	info@unizo-oostende.be
OUDENAARDE	Einestraat 26, 9700 Oudenaarde	055/30.19.22	055/31.05.10	unizo-oudenaarde@pi.be
POPERINGE	Deken Debolaan 1, 8970 Poperinge	057/33.35.79	057/33.89.15	info@unizo-poperinge.be
ROESELARE	Arme Klarenstraat 55, 8800 Roeselare	051/24.84.00	051/20.20.42	info@unizo-roeselare.be
TIELT	Tramstraat 10, 8700 Tielt	051/40.24.31	051/40.42.47	unizo.tielt@kmonet.be
TURNHOUT	Herentalstraat 20, 2300 Turnhout	014/41.12.45	014/41.54.08	unizo@unizo-kempen.be
VEURNE	Duinkerkestraat 17, 8630 Veurne	058/31.19.02	058/31.48.81	info@unizo-veurne.be
WAASLAND	Knaptandstraat 204, 9100 Sint-Niklaas	03/760.14.30	03/760.14.31	info@unizowaasland.be
WESTERLO HERENTALS	de Merodedreef 100, 2260 Westerlo	014/54.41.52	014/54.69.61	info@unizo-westerlo.be

Uw provinciale UNIZO-adviseurs beweging

PROVINCIE ANTWERPEN	Ellen Leyder • Spastraat 8 • 1000 Brussel tel. 02/238.05.77 • fax 02/230.93.54 • e-mail ellen.leyder@unizo.be
PROVINCIE LIMBURG	Jerry Crombez • Maastrichtersteenweg 254 • 3500 Hasselt tel. 011/26.30.17 • fax 011/23.35.08 • e-mail jerry.crombez@unizo.be
PROVINCIE VLAAMS-BRABANT BRUSSELS GEWEST	Johan De Neef • Spastraat 8 • 1000 Brussel tel. 02/238.05.69 • fax 02/230.93.54 • e-mail johan.deneef@unizo.be
PROVINCIE OOST-VLAANDEREN	Wim Geirnaerd • Lange Kruisstraat 7 • 9000 Gent tel. 09/235.49.93 • fax 09/225.94.13 • e-mail wim.geirnaerd@unizo.be
PROVINCIE WEST-VLAANDEREN	Peter Rogiers • 't Zand 20 • 8000 Brugge tel. 050/47.11.99 • fax 050/33.26.87 • e-mail peter.rogiers@unizo.be

Interessante websites

www.unizo.be/bestuurdersnet

Uiteraard is uw eerste bron van informatie het Bestuurdersnet. Als UNIZO-bestuurder hebt u exclusief toegang tot dat netwerk. U vindt er alle mogelijke informatie, ook over het thema 'Veiligheid'.

http://www.staatsblad.be

Alle besluiten over de vorming van de politiezones én over de indeling van de politiezones in de verschillende provincies staan op de website van het ministerie van Justitie in de rubriek Staatsblad. U klikt op de Nederlandse tekst 'Welkom op ...'. Dan klikt u de rubriek 'Staatsblad' aan, en kiest voor Nederlands. Ga dan naar 'nieuwe opzoeken'. Geef bij 'woorden' de titel 'politiezones' in en klik op de lijst. U krijgt een overzicht van alle in het Staatsblad verschenen besluiten over het onderwerp 'politiezone'.

www.buurtinformatienetwerken.be

Dit is de website van de vzw Buurtinformatienetwerken. Hij coördineert de werking van de verschillende lokale buurtinformatienetwerken (BIN's) en verdedigt hun belangen bij de overheid.

www.vspp.fgov.be

Dit is de website van het Vast Secretariaat voor het Preventiebeleid (ministerie van Binnenlandse Zaken). Hier vindt u onder meer alle informatie over lokale veiligheids- en preventiecontracten en over de Belgische prijs voor Criminaliteitspreventie.

www.info-zone.be

De officiële website van de lokale politie, met uitgebreide informatie over de zonale veiligheidsplannen.

COLOFON

tekst

Jos Heiremans

foto's

PhotoDisc 17 (p.3), Brussels gekleurd (p.6 en 14), Unizo (p.11)

verantwoordelijke uitgever

Jan Boulogne • Spastraat 8, 1000 Brussel
tel. 02/238.05.73, fax 02/230.93.54,
email: unizo.vorming@unizo.be

*Deze tekst kan u altijd terugvinden op het Bestuurdersnet:
www.unizo.be/bestuurdersnet onder de rubriek 'UNIZO en
de gemeente' / 'Veiligheid en diefstalpreventie'*

vormgeving

MEGALUNA

druk

Arte-Print

